

Sygnatura akt III Pa 17/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 29-05-2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie

III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - **Sędzia – SO Maria Dorywalska**

Sędziowie **SO Anna Walczak - Sarnowska (spr.), SO Elżbieta Majewska**

Protokolant: **sekretarz sądowy Marcin Jamrózka**

po rozpoznaniu w dniu **29-05-2014 r.** w **Koninie**

sprawy z powództwa **M. J. (1)**

przeciwko **Spółdzielni (...) S. w K.**

o przywrócenie warunków pracy

na skutek apelacji **powoda**

od wyroku **Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych**

w **Koninie**

z dnia **20.02.2014r.** sygn. akt **IV P 345/13**

I. Oddala apelację.

II. Zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego instancji odwoławczej.

Sygnatura akt III Pa 17/14

UZASADNIENIE

M. J. (1) wniósł pozew przeciwko Spółdzielni (...) S. o uznanie wypowiedzenia warunków umowy o pracę doręczone powodowi 28.06.2013 r. za bezskuteczne. W uzasadnieniu podniesiono, że pozwany swoim zachowaniem doprowadza do dezorganizacji pracy Spółdzielni, ponieważ niemożliwe będzie terminowe rozliczenie kosztów, podatków, deklaracji, w związku ze zmniejszeniem zatrudnienia w księgowości. Powód uważa również, że zakres jego obowiązków jest niewykonalny

w zmniejszonym czasie pracy, a żaden z pracowników nie dysponuje kwalifikacjami i umiejętnościami głównego księgowego, aby sprostać obowiązkowi.

Pozwana Spółdzielnia (...) S. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Podkreślono, że Rada Nadzorcza podjęła decyzję o zmniejszeniu zatrudnienia, wprowadzono nowy schemat organizacyjny,

w którym zmniejszono etat głównego księgowego do 1/2 etatu. Pozwana została zobligowana do wykonania uchwały Rady Nadzorczej, organu kontrolującego pozwanego.

Wyrokiem z dnia 20 lutego 2014 roku wydanym w sprawie o sygn. akt IV P 345/13 Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koninie oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu Sąd I instancji ustalił, że powód zawarł umowę o pracę z pozwaną w dniu 1.07.2001r. na stanowisko Głównego Księgowego w wymiarze pełnego etatu z wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 3470,00 zł z premią uznaniową wypłacaną zgodnie z Regulaminem wynagradzania. Powód miał określony zakres obowiązków, przedstawiony w dniu 30.09.2010 r. Oprócz obowiązków wynikających z treści art. 100 k.p. i 211 k.p. obowiązywała powoda ustawa o rachunkowości, ustawa podatkowa, ordynacja podatkowa. Ponadto Sąd Rejonowy ustalił, że był on zobowiązany do prowadzenia ksiąg syntetycznie i analitycznie przychodów i kosztów, odrębnie dla każdej nieruchomości, prowadzenia rozliczeń na koncie środków obrotowych, nadzoru nad gospodarką finansową i majątkową spółdzielni, dekretowania i księgowania dokumentów księgowych, prowadzenia ksiąg rachunkowych i ewidencji składników majątkowych, przygotowania sprawozdań i raportów finansowych, a także nadzorował sporządzanie list płac, deklaracji do ZUS, nadzorował pracę kasy i obrót gotówką, nadzorował i monitorował rozliczanie opłat czynszowych. Inicjuje procesy windykacyjne, monitoruje rozliczanie kredytów mieszkaniowych, wkładów mieszkaniowych. Planuje i nadzoruje prace działu księgowości. Dział księgowy na przestrzeni 12 lat został zredukowany z sześciu osób do trzech.

Sąd I instancji ustalił także, że pozwana Spółdzielnia od stycznia 2013 r. wiedziała, że Rada Nadzorcza zobowiązała zarząd do przedstawienia nowego schematu organizacyjnego z uwzględnieniem likwidacji stanowiska administratora oraz redukcji jednego etatu w obrębie stanowisk administracyjno - księgowych. Prezes pozwanego nie przygotował do nowego schematu, jak również próbował przekonać Radę Nadzorczą na posiedzeniu w dniu 29.01.2013 r., że nie należy likwidować stanowiska administratora i redukować etatów w księgowości. Są to stanowiska strategiczne dla pozwanego, ponieważ zapewniają prawidłowy kontakt pozwanej z lokatorami i członkami spółdzielni. Ponadto zapewniają prawidłowe i sprawne działanie pozwanej.

Sąd Rejonowy ustalił, że spotkanie zakończono poleceniem wydanym Prezesowi Zarządu w sprawie przedstawienia nowego schematu organizacyjnego zgodnie z wcześniejszymi sugestiami. W dniu 26.02.2013 r. na kolejnym posiedzeniu Rady Nadzorczej Prezes Pozwanej przedstawił nowy schemat organizacyjny, polegający na zatrudnieniu głównego księgowego w rozmiarze 1/2 etatu, zmniejszeniu zatrudnienia wśród pracowników księgowości poprzez ograniczenie etatu dwóm pracownikom o 1/2 etatu. Kolejną zmianą było przejęcie przez pracownika zatrudnionego na stanowisku referenta ds. zatrudnienia i organizacji obowiązków administratora. Zawniosowano również o wprowadzenie zmian po upływie 3 miesięcy, z uwagi na konieczność przygotowania pozwanej do wdrożenia spraw związanych z tzw. ustawą śmieciową.

Sąd I instancji ustalił, że Rada Nadzorcza przyjęła w dniu 12.03.2013 r. jednogłośnie uchwałę nr 5/2013 r., która zobowiązywała Zarząd Spółdzielni do redukcji 1,5 etatu wśród stanowisk ekonomiczno – administracyjnych. Ostatecznie RN uchwałę z dnia 16.04.2013 r. nr 9/2013 r. zobowiązała prezesa pozwanej do redukcji 1 etatu wśród stanowisk ekonomiczno – administracyjnych. Uchwałę nr 11 Rada Nadzorcza przyjęła schemat organizacyjny, z którego wynika redukcja etatu Głównego Księgowego o 1/2 .

W dziale księgowym dodatkowo zredukowano etat specjalisty ds. finansowo - księgowych i kredytów mieszkaniowych do 3/4, jak również etat referenta ds. czynszowo - księgowych w tym samym wymiarze.

Wobec powyższego wypowiedziano warunki umowy o pracę powodowi proponując po okresie wypowiedzenia wymiar czasu pracy zmniejszony o połowę , wynagrodzenie miesięczne brutto w kwocie 1735,00 zł, premię uznaniową do 20% płacy zasadniczej, pozostałe warunki pozostały nie zmienione, zgodnie z regulaminem wynagradzania i premiowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód swoje obowiązki wypełnia w ramach połowy etatu. Jednak bywa, że w związku z nasilonymi pracami związanymi

z okresem sprawozdawczym świadczy pracę w godzinach nadliczbowych. Do tej pory korzystał z nadgodzin dwukrotnie. Powód korzysta z systemu komputerowego (...) który obejmuje system księgowania, czynszowy system wkładów, rozliczenie mediów. Oprogramowanie komputerowe wprowadzone w księgowości było zresztą jedną z przesłanek ograniczenia w zatrudnieniu.

Powyższy stan faktyczny Sąd I instancji ustalił na podstawie całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego – zarówno osobowego, jak i rzeczowego.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy zważył, że roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd orzekający podkreślił, że podstawą żądania powoda jest przepis art. 45 § 1 k.p., zgodnie z którym w razie ustalenia, że wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony jest nieuzasadnione lub narusza przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę sąd pracy stosownie do żądania pracownika orzeka o uznaniu wypowiedzenia za bezskuteczne bądź o przywróceniu do pracy albo o odszkodowaniu.

Sąd I instancji podkreślił, że zgodnie ze słusznym poglądem wyrażonym w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 9 stycznia 2004 r. III APa 139/2003, (LexPolonica nr 367811): „Wypowiedzenie pracownikowi umowy o pracę winno zawierać wskazanie przyczyny tego wypowiedzenia. Niepodanie tej przyczyny lub niewłaściwe jej podanie stanowi naruszenie prawa i uprawnia pracownika do dochodzenia odszkodowania..” Istota sprawy sprowadza się więc do oceny, czy zredukowanie o 1/2 etatu powoda, wskazane w wypowiedzeniu jako jego przyczyna, była konkretna, rzeczywista i zasadna.

Sąd Rejonowy wskazał, że wypowiedzenie warunków umowy o pracę powodowi było uzasadnione podkreślając, że w świetle zebranego materiału dowodowego nie ma wątpliwości, że wypowiedzenie warunków umowy o pracę nastąpiło z przyczyn wskazanych przez pozwanego w oświadczeniu o wypowiedzeniu tj. uchwalenia przez Radę Nadzorczą nowego schematu organizacyjnego Spółdzielni (...) oraz zobowiązanie Prezesa do jego wdrożenia. Konsekwencją tego stanu rzeczy jest zakwalifikowanie zwolnienia powoda jako rozwiązania stosunków pracy na podstawie ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

Sąd Rejonowy w pełni podzielił pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w tezie IX do uchwały Pełnego Składu Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 1985 r. III PZP 10/85 OSNCP 1985/11 poz. 164, iż: „Zmniejszenie stanu zatrudnienia w zakładzie pracy stanowi uzasadnioną przyczynę wypowiedzenia. (...) Zmniejszenie stanu zatrudnienia przejawia się w konieczności zwolnienia określonej liczby pracowników lub zwolnieniu pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy ulegających likwidacji. O celowości i zasadności zmniejszenia stanu zatrudnienia decydują organy przedsiębiorstwa lub inne organy wskazane w obowiązujących przepisach. Decyzje w tym przedmiocie należą do sfery organizacyjnej zakładu pracy i dlatego nie podlegają one kontroli w sporze o bezzasadność wypowiedzenia.”

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekający stwierdził, że przyczyna wypowiedzenia wskazana w oświadczeniu rozwiązującym umowę o pracę z powodem rzeczywiście motywowała przedmiotowe wypowiedzenie. Niewątpliwie tak wskazana przyczyna jest dostatecznie skonkretyzowana.

W realiach niniejszej sprawy Sąd I instancji nie znalazł zatem podstaw, by zakwestionować prawdziwość przyczyny podanej pracownikowi przez pracodawcę. W komórce organizacyjnej, w której pracował powód miała miejsce reorganizacja pracy połączona z likwidacją jednego etatu. Ograniczenie zatrudnienia było spowodowane szukaniem oszczędności i wprowadzeniem systemu komputerowego, który usprawnił prace w dziale powoda.

Sąd I instancji uwzględniając wskazane powyżej okoliczności oddalił powództwo uznając, że wypowiedzenie powodowi warunków umowy o pracę było uzasadnione i dokonane zostały zgodnie z przepisami prawa.

W punkcie 2. wyroku Sąd Rejonowy na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. § 11.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 60,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważanie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, złożonych w sprawie zeznań stron i świadka J. N..

W oparciu o ten zarzut skarżony wniósł o:

- uwzględnienie apelacji i zmianę wyroku zgodnie z żądaniem zawartym w pozwie z dnia 3 lipca 2013 roku,
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu skarżący podkreślił, że Sąd I instancji nie interesowały zeznania świadka J. N., który nie miał możliwości wypowiedzenia się w sprawie wskazując nadto, że Sąd Rejonowy niewłaściwie zinterpretował dowody dołączone do akt sprawy. Apelujący podniósł dodatkowo, że nie wie dlaczego zredukowany został etat Głównego Księgowego do 1/2 etatu podkreślając przy tym, iż od 24 lutego 2014 roku za wiedzą i aprobatą Prezesa pozwanej pracuje po 8 godzin dziennie wykonując obowiązki w pełnym zakresie by opóźnienia się zmniejszyły, a nie pogłębiały.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania procesowego wskazując w uzasadnieniu, że Sąd I instancji w sposób bezstronny dokonał oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda okazała się nieuzasadniona.

Ustalenia faktyczne Sądu I instancji, istotne dla rozstrzygnięcia, nie budzą bowiem żadnych wątpliwości. Stąd te ustalenia, jak i poczynione przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia wywody prawne, Sąd odwoławczy w pełni podziela i przyjmuje za podstawę własnego rozstrzygnięcia.

Wbrew stanowisku apelującej Sąd I instancji nie dopuścił się żadnych uchybień, które musiałyby skutkować koniecznością zmiany, bądź uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

Analiza procesu gromadzenia materiału dowodowego i jego reasumpcja do stanu faktycznego sprawy prowadzą do uznania, iż wbrew wywodom apelującego, że Sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia dyspozycji art. 233 k.p.c.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że ramy swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 10 czerwca 1999 roku, II UKN 685/98 OSNP 2000/17/655). Ocena wiarygodności i mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części dotyczącej ustalenia faktów, tj. rozstrzygnięcia spornych kwestii na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia się z dowodami. Powinna odpowiadać regułom logicznego myślenia wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wniosku a wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego będące wyznacznikiem granic dopuszczalnych wniosków i stopnia prawdopodobieństwa ich przydatności w konkretnej sytuacji.

Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 k.p.c. Tylko w przypadku wykazania, że brak jest powiązania, w świetle kryteriów wyżej wzmiankowanych, przyjętych wniosków z zebranych materiałem dowodowym, możliwe jest skuteczne podważenie oceny dowodów dokonanej przez sąd; nie jest tu wystarczająca sama polemika naprowadzająca wnioski odmienne, lecz wymagane jest wskazanie, w czym wyraża się brak logiki lub uchybienie regułom doświadczenia życiowego w przyjęciu wniosków kwestionowanych (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 roku, IV KKN 13 16/00, publ. LEX nr 80273).

Wszystkim opisanym powyżej wytycznym odpowiada zaprezentowana przez Sąd Rejonowy ocena dowodów zgromadzonych w sprawie. Podnosząc zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. apelujący próbuje w zasadzie przeforsować, że nie wiedział o planowanej redukcji etatów w dziale księgowości kwestionując tym samym zasadność zaskarżonego rozstrzygnięcia co do istoty.

Tymczasem podkreślić w tym miejscu trzeba, że z akt sprawy, w tym z rzeczowego materiału dowodowego wynika niezbicie, że apelujący obecny był na niektórych posiedzeniach Rady Nadzorczej pozwanej, na których to omawiano właśnie kwestię organizacyjną, w tym dotyczące konieczności przedstawienia przez Prezesa Zarządu nowego schematu organizacyjnego, w którym kluczowym było ograniczenie zatrudnienia, w tym o redukcję etatu głównego księgowego do 1/2. Zdawał on sobie zatem sprawę, że otrzyma wypowiedzenie zmieniające warunki pracy i płacy, bez względu na to, czy w istocie Prezes Zarządu konsultował z apelującym swą decyzję w zakresie cięć etatowych.

Szczegółowa lektura akt sprawy wskazuje przy tym, że w piśmie z dnia 26 czerwca 2013 roku, w którym to wypowiedziano apelującemu M. J. (2) warunki umowy o pracę w sposób przejrzysty i jasny podano przyczynę wypowiedzenia dotychczasowych warunków umowy o pracę, tj. uchwalenie przez Radę Nadzorczą nowego schematu organizacyjnego Spółdzielni (...) (uchwała nr 11/2013).

Jednocześnie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdza, że u pozwanej w istocie nastąpiło zmniejszenie zatrudnienia, a zatem wskazana przyczyna była rzeczywista.

Mając na względzie powyższe uznać trzeba, że Sąd Rejonowy zasadnie przyjął, że wypowiedzenie M. J. (1) warunków umowy o pracę było uzasadnione, skoro zawierało rzeczywistą, faktyczną przyczynę wypowiedzenia sformułowaną w sposób nie budzący wątpliwości, jasny.

W tym miejscu zaznaczyć jednocześnie trzeba, że zgodnie z przyjętym w judykaturze stanowiskiem Sąd nie jest zobligowany do badania zasadności i celowości zmniejszenia zatrudnienia, niemniej – odnosząc się zarazem do zarzutów podniesionych w uzasadnieniu wywiedzionego przez powoda środka zaskarżenia – podkreślić należy, czemu zresztą sam apelujący nie zaprzeczył, że u pozwanej wprowadzony został nowy program komputerowy prowadzący – w świetle zasad doświadczenia życiowego – do zwiększenia wydajności pracownika, a tym samym konieczności redukcji czasu pracy. Okoliczność, że skarżący musi wprowadzić dane do komputera nie mogą w żadnym razie oceny tej zmieniać.

Także bez wpływu na ocenę prawidłowości zaskarżonego wyroku pozostaje fakt, że schemat organizacyjny przedstawiony został Radzie Nadzorczej przez Prezesa Zarządu, skoro zgodne jest to ze statutem pozwanej.

Podobnie kwestia godzin nadliczbowych, którą porusza w apelacji M. J. (1) pozostaje poza oceną Sądu odwoławczego i jednocześnie nie może prowadzić do wydania orzeczenia o charakterze reformatorycznym bądź kasatoryjnym. Jak już wyżej podkreślono poza oceną Sądu pozostaje badanie zasadności i celowości zmniejszenia etatu apelującego, bo do tego w zasadzie sprowadza się stawiany w uzasadnieniu apelacji zarzut.

Konkludując uznać trzeba, że nie ma podstaw do wzruszenia zaskarżonego wyroku.

Wobec powyższych rozważań i z mocy art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy apelację powoda jako bezzasadną oddalił.

Jednocześnie w oparciu o przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461 j.t.) Sąd orzekł o kosztach zastępstwa procesowego instancji odwoławczej.

Anna Walczak – Sarnowska Maria Dorywalska Elżbieta Majewska